

FAKTA OM LEVANDE GIVARE FÖR ORGANDONATION

LEVANDE GIVARE FÖR ORGANDONATION

Njurtransplantation med organ från levande givare är en viktig verksamhet i Sverige och omkring en tredjedel av alla njurtransplantationer sker med levande givare. Resultaten för mottagaren av njuren är bättre framförallt på lång sikt, och därför är det ett förstahandsalternativ att den som behöver njurtransplanteras ska få en njure från en levande donator. En annan fördel är att transplantationen kan göras planerat och om möjligt innan den njursjuka behöver starta dialysbehandling.

Levertransplantation med levande givare görs sällan och då donerar en person en del av sin lever. Oftast är det en förälder som ger till sitt leversjuka barn. Levertransplantation görs i första hand med lever från avliden donator.

VEM KAN BLI LEVANDE DONATOR?

Givaren kan oftast avstå från sin ena njure utan problem, men alla donatorer genomgår en noggrann medicinsk utredning. Denna omfattar provtagningar och olika undersökningar samt en psykosocial bedömning. Syftet är att personen inte ska utsättas för onödiga risker.

Donatorn kan vara en förälder, ett syskon, äkta make eller nära vän. Donator och mottagare behöver alltså inte vara släkt med varandra. Det är också möjligt att donera en njure helt anonymt utan att ha en relation till någon som är njursjuk.

HUR SKER INGREPPET?

Uttaget av den njure som ska doneras sker om möjligt med laparoskopisk operationsteknik; dvs genom titthålskirurgi. Detta innebär mindre obehag för donatorn och snabbare återhämtning. Normal sjukhusvistelse är oftast mellan 2 – 4 dagar efter ingreppet. Efterföljande sjukskrivning brukar vara 4 – 6 veckor.

FINNS DET RISKER FÖR NJURDONATORN?

De flesta mår väldigt bra. På längre sikt kan man få högt blodtryck. Alla donatorer följs därför upp med regelbundna kostnadsfria kontroller. Den levande givaren gör en stor insats för en medmänniska.

HUR ERSÄTTS LEVANDE DONATORER?

Den levande givaren får ingen ekonomisk ersättning utöver förlorad lön och de kostnader som är relaterade till utredningen och ingreppet. Kuratorn vid transplantationskliniken handlägger dessa ärenden och ger all information.

VEM FRÅGAR?

Det finns inga klara regler vem som ska ställa frågan om att ge en njure. För den som är i behov av en transplantation kan det många gånger vara svårt att fråga familjemedlemmar eller sina vänner. Det är därför vanligt att den behandlande läkaren tillfrågar personer i patientens närmsta krets om viljan att donera en njure. I vissa fall gör patienten det själv. I bästa fall kommer anmälan spontant direkt till behandlande läkare om önskan att få donera en njure till en familjemedlem eller nära vän.

Vill du veta mer?

Här hittar du mer information om hur en utredning inför levande njurdonation går till och statistik om transplantationer och väntelistor för olika organ.

www.svensktransplantationsforening.se/

www.njurforbundet.se/sjukdom-behandling/transplantation-en-eftertraktad-behandlingsform/

www.livsviktigt.se/omdonation/statistik/